

Τα επόμενα βήματα και οι προκλήσεις στη Διασφάλιση Ποιότητας

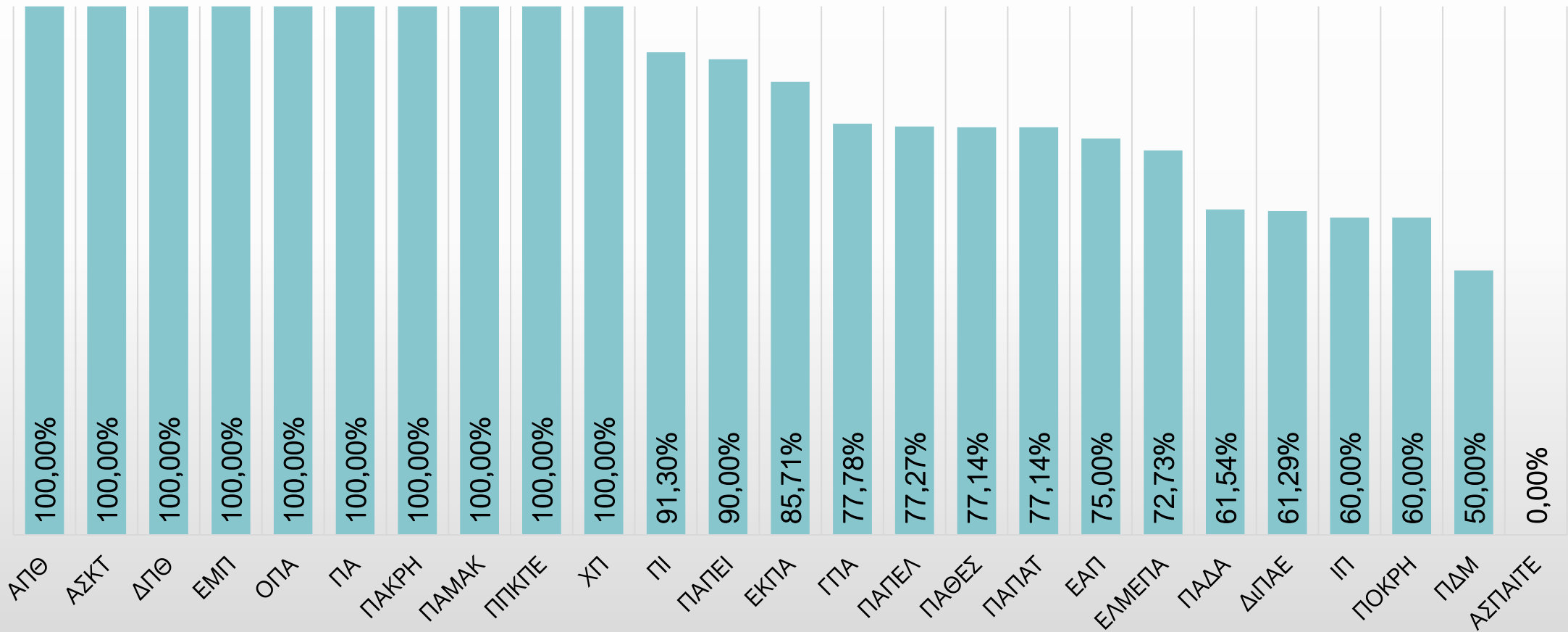
Δρ Χριστίνα Μπέστα
Γενική Διευθύντρια ΕΘΑΑΕ

Περιεχόμενα

1. Βασικά συμπεράσματα από τις πιστοποιήσεις, τις εκθέσεις προόδου, τις προτάσεις πιστοποίησης.
2. Επόμενα βήματα :Η επαναπιστοποίηση του ΕΣΔΠ και των ΠΠΣ.Νέο Πρότυπο για την πιστοποίηση των ΠΔΣ.
3. Πιστοποίηση των ΠΜΣ. Προγράμματα Διεθνούς Συνεργασίας

Ποσοστό ολοκλήρωσης πιστοποιήσεων ανά ίδρυμα (6/2023)

Σημαντικότερες αδυναμίες

- Στην κατανόηση της ποιότητας και την ανάπτυξη της κουλτούρας
- Στην σύνδεση μεταξύ στρατηγικής, πολιτικής ποιότητας & στοχοθεσίας
- Στην οργάνωση και στελέχωση της ΜΟΔΙΠ
- Στην εσωτερική επικοινωνία της ΜΟΔΙΠ με τις ακαδημαϊκές μονάδες
- Στην ουσιαστική εφαρμογή της εσωτερικής αξιολόγησης από τη ΜΟΔΙΠ
- Στις σχέσεις του Ιδρύματος με τους εξωτερικούς φορείς

Η κατανόηση και η ανάπτυξη της κουλτούρας ποιότητας

Η διασφάλιση ποιότητας είναι

συμμόρφωση με μια συγκεκριμένη δέσμη απαιτήσεων ή κριτηρίων που αφορούν στη λειτουργία του ΕΣΔΠ (ΜΟΔΙΠ) ή του εκάστοτε Π.Σ (ΠΠΣ, ΠΜΣ, ΠΔΣ)

Η διασφάλιση ποιότητας δεν είναι

- Απολογισμός δραστηριοτήτων
- Συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ Τμημάτων
- Συμμόρφωση με τη νομοθεσία

Στρατηγική του Ιδρύματος και Πολιτική Ποιότητας

Η στρατηγική

- προκύπτει από ανάλυση των σχετικών παραμέτρων (SWOT)
- βασίζεται στα υφιστάμενα δεδομένα και δείκτες
- Περιλαμβάνει διαδικασία επιλογής
- **Και δεν αποτελεί κατάλογο δράσεων ή επιθυμιών**

Στρατηγική του Ιδρύματος και Πολιτική Ποιότητας

Η Πολιτική Ποιότητας

Απορρέει από τη στρατηγική, **εστιάζει** στη βελτίωση για το συγκεκριμένο σύστημα/πρόγραμμα

Εξειδικεύεται με τη στοχοθεσία (περιλαμβάνει τουλάχιστον στόχους για άρση των αδυναμιών, ή και αξιοποίηση ισχυρών σημείων)

Η οργάνωση της ΜΟΔΙΠ και η εσωτερική αξιολόγηση

- Οι ΜΟΔΙΠ θα πρέπει να αποδεικνύουν την επιχειρησιακή τους ικανότητα
 - Με επαρκές προσωπικό
 - Με κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα
 - Την κατάλληλη εσωτερική οργάνωση (θέσεις, περιγραφή καθηκόντων)
 - Το βασικό πλέγμα των εσωτερικών κανόνων (εσωτερικό κανονισμό)
- Η εσωτερική αξιολόγηση είναι ιχνηλάσιμη και τεκμηριώνεται με ευρήματα και διορθωτικές/βελτιωτικές ενέργειες (κύκλος ποιότητας)

Σχέσεις του Ιδρύματος με εξωτερικούς φορείς

- Οι εξωτερικοί φορείς που συμμετέχουν στην επιθεώρηση πρέπει έχουν άποψη για το Πρόγραμμα Σπουδών
- Συνιστάται να συμμετέχουν εργοδότες ή φορείς της αγοράς εργασίας από κλάδους που σχετίζονται με τους αποφοίτους
- Η δράση του Γραφείου Διασύνδεσης θα πρέπει να συνδέεται με την πρόσβαση φοιτητών και αποφοίτων του/των ΠΣ στην αγορά εργασίας

Προγραμματισμός της ΕΘΑΑΕ για το 2023-2024

Πιστοποίηση

- ΠΜΣ σε λειτουργία
- Κέντρα Δια βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ)
- Νέα ΠΜΣ (αρχική πιστοποίηση)
- Προγράμματα Διεθνούς Συνεργασίας (ΠΠΣ, ΠΜΣ, ΠΔΣ)

Έκδοση νέων Προτύπων Ποιότητας

- Εσωτερικών Συστημάτων Διασφάλισης Ποιότητας
- Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών
- Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών

Η επαναπιστοποίηση των ΕΣΔΠ και ΠΠΣ

- Η έκταση και το πεδίο εφαρμογής του ΕΣΔΠ έχει ήδη μεταβληθεί από την ισχύ του ν.4957/22 με την προσθήκη νέων ακαδημαϊκών και διοικητικών δομών του Ιδρύματος
- Η ανατροφοδότηση του εθνικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας από τη διεξαγωγή των πιστοποιήσεων ανέδειξε σημαντικά θέματα και προκλήσεις για βελτίωσή του
- Οι εξελίξεις στις ευρωπαϊκές πολιτικές για την ανώτατη εκπαίδευση και η ευρωπαϊκή εμπειρία από την εφαρμογή της διασφάλισης ποιότητας στον ΕΧΑΕ συνιστούν σημαντικές παραμέτρους για επικαιροποίηση

Η επαναπιστοποίηση του ΕΣΔΠ

1. **Στρατηγική, πολιτική και στοχοθεσία ποιότητας του Ιδρύματος** (έμφαση στη στρατηγική ποιότητας).
2. **Δομή, οργάνωση και λειτουργία του ΕΣΔΠ** (οργάνωση ΜΟΔΙΠ, νέο εγχειρίδιο ποιότητας)
3. **Προγραμματισμός, κατανομή και διάθεση πόρων** (σύνδεση με το σύστημα κατανομής χρηματοδότησης)
4. **Ετήσια εσωτερική αξιολόγηση και ανασκόπηση**(ιχνηλάσιμες διαδικασίες, αποτελέσματα, κύκλος ποιότητας)
5. **Συλλογή δεδομένων ποιότητας: Μέτρηση, ανάλυση και βελτίωση** (πληροφοριακά συστήματα, χρήση δεδομένων)
6. **Δημοσιοποίηση πληροφοριών** (δίγλωσσες ιστοσελίδες)
7. **Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση του ΕΣΔΠ** (αξιοποίηση συστάσεων-βελτίωση)

Το Πρότυπο Ποιότητας του ΠΔΣ

- Τα ΑΕΙ θα πρέπει να έχουν περιλάβει **στην ερευνητική τους στρατηγική** την ανάπτυξη, οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων διδακτορικών σπουδών (ΠΔΣ)
- Τα **ακαδημαϊκά προσόντα** που προκύπτουν πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς και να αναφέρονται **στο επίπεδο 8** του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων
- Τα ιδρύματα πρέπει να **δημοσιεύουν κανονισμούς** τόσο για την εισαγωγή υποψηφίων, όσο και για όλα τα στάδια των σπουδών, την εποπτεία του υποψηφίου, την πρόοδο των σπουδών, την ολοκλήρωση και την αναγνώρισή τους
- Οι πόροι και ειδικά η χρηματοδότηση των σπουδών, οι υποστηρικτικές δραστηριότητες και εγκαταστάσεις θα πρέπει να οργανωθούν με τρόπο ώστε να συνιστούν ένα **ελκυστικό ακαδημαϊκό περιβάλλον**
- Τα ΑΕΙ θα πρέπει να έχουν εγκαταστήσει και να λειτουργούν **πληροφοριακό σύστημα**, μέσω του οποίου να γίνεται η παρακολούθηση των δεδομένων των προγραμμάτων διδακτορικών σπουδών.
- Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΔΣ πραγματοποιείται από τη **ΜΟΔΙΠ σε συνεργασία με την ΟΜΕΑ του Τμήματος**, σύμφωνα με έγγραφη διαδικασία που περιλαμβάνεται στο εγχειρίδιο ποιότητας του ΕΣΔΠ

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Ως «κοινό πρόγραμμα» νοείται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών που συντονίζεται και προσφέρεται από κοινού από διαφορετικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από χώρες του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ)* και οδηγεί σε ένα κοινό πτυχίο ή και διπλές/πολλαπλές ειδικεύσεις.

*Η ίδια προσέγγιση χρησιμοποιείται και για τα κοινά προγράμματα διεθνούς συνεργασίας με τρίτες χώρες (εκτός ΕΧΑΕ)

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Η διασφάλιση ποιότητας των προγραμμάτων αυτών βασίζεται στην ευρωπαϊκή προσέγγιση, η οποία περιλαμβάνει:

- α) Την εφαρμογή των ευρωπαϊκών κατευθυντηρίων αρχών και οδηγιών (ESG) (εν προκειμένω, όπως εφαρμόζονται από την ΕΘΑΑΕ)
- β) Την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων και την εθνική του εκδοχή για κάθε συμμετέχουσα χώρα (EQF/NQF) και
- γ) Την υπογραφή συμφώνου συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, το οποίο ρυθμίζει τον από κοινού σχεδιασμό και εφαρμογή του προγράμματος.

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Ειδικότερα προκειμένου για κοινά ΠΜΣ διεθνούς συνεργασίας το Ίδρυμα θα πρέπει:

- Να υποβάλλει πρόταση για αρχική πιστοποίηση του ΠΜΣ, χρησιμοποιώντας το Πρότυπο για νέα ΠΜΣ
- Να υποβάλλει ως συνοδευτικό έγγραφο της πρότασης (σε παράρτημα) το υπογραμμένο σύμφωνο συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων θα πρέπει ειδικότερα να καλύπτει τα ακόλουθα θέματα:

- α) Την **ονομασία** των χορηγούμενων πτυχίων που απονέμει το πρόγραμμα
- β) Την **κατανομή** αρμοδιοτήτων και ευθυνών στα συμμετέχοντα Ιδρύματα για την χρηματοδότηση και την οικονομική διαχείριση του προγράμματος
- γ) Τις **διαδικασίες** εισαγωγής και επιλογής των φοιτητών
- δ) Την **κινητικότητα** των φοιτητών και του διδακτικού προσωπικού
- ε) Τους **κανονισμούς** σπουδών, εξετάσεων, τις μεθόδους αξιολόγησης των φοιτητών, την αναγνώριση των πιστωτικών μονάδων και τις διαδικασίες απονομής των πτυχίων του κοινού προγράμματος

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Μαθησιακά αποτελέσματα (απαίτηση 2)

α) Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του κοινού προγράμματος θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με το αντίστοιχο επίπεδο 7 τόσο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) όσο και του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ).

β) Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις κατάλληλες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου.

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Το Πρόγραμμα Σπουδών (απαίτηση 2)

α) Η δομή και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών πρέπει να είναι **κατάλληλα** ώστε να μπορούν οι φοιτητές να επιτύχουν τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

β) Πιστωτικές Μονάδες: Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) θα πρέπει να εφαρμόζεται σωστά και η κατανομή των πιστωτικών μονάδων πρέπει να είναι σαφής.

γ) Φόρτος εργασίας: Ένα κοινό μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών πρέπει να ανέρχεται σε 90-120 ECTS μονάδες και δεν θα πρέπει να αποδίδει λιγότερες από 60 μονάδες ECTS (εύρος πιστωτικών μονάδων σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων QF-EHEA).

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Διαφάνεια και τεκμηρίωση (απαίτηση 5)

Οι σχετικές πληροφορίες για το πρόγραμμα, όπως

- προϋποθέσεις και διαδικασίες εισαγωγής,
- ο κατάλογος των μαθημάτων,
- οι διαδικασίες εξέτασης και αξιολόγησης των φοιτητών,
- οι πληροφορίες για την κινητικότητα
- λοιπά στοιχεία του προγράμματος

πρέπει να τεκμηριώνονται και να δημοσιεύονται με αντικειμενικότητα και σαφήνεια ιδίως στα ηλεκτρονικά μέσα που διαθέτουν τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα.

Η πιστοποίηση των κοινών προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας

Τέλος η εφαρμογή,

Τόσο της εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας, δηλαδή η εσωτερική του αξιολόγηση από τη ΜΟΔΙΠ,

Όσο και η εξωτερική του αξιολόγηση και πιστοποίηση από την ΕΘΑΑΕ, είναι υποχρεωτικές διαδικασίες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής προσέγγισης για την εφαρμογή και τη διασφάλιση ποιότητας των προγραμμάτων αυτών.

Τα επόμενα βήματα και οι προκλήσεις στη διασφάλιση ποιότητας

Σας ευχαριστώ

Δρ Χριστίνα Μπέστα
Γενική Διευθύντρια ΕΘΑΑΕ

enqa.